

KIS LAP

ZAVARTALAN ÖRÖM. (Lásd a 340. lapon.)

LVIII. köt. 22. szám.

Ara negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1900. június 3-án.

A KITÜNŐ DIÁK.

— Beszélyke. —

BEHORPADT halovány orczával, bágyadt szemmel ült Sándor az ablaknál. Amilyen fakó volt a színe, épp olyan kegyetlenül morcos volt a kedve is. Unatkozott szörnyen.

— Nem hiszem én, hogy már ne mehetnék az iskolába, dörmögte kelletlenül. Bizony kár, hogy apácska annyira hallgat az orvosra! Még a könyveimet is elszedték. Pedig már nem is vagyok igazában beteg.

De mivel az orvos másképp gondolkozott, hát bizony apácska még elcsukva tártotta Sándor könyveit.

— Nyugodnod kell, mondá. Még ha talán unatkozol is, az sem árt annyira, mint ha ilyen lábadozó állapotban az elmédet erőltetnéd.

Ez bosszantotta leginkább Sándort. Hogy ne, mikor a könyv volt mindig a legkedvesebb barátja! Büszkélkedtek is vele a tanárai, mint kitünő, azaz dehogyl... mint a legkitünőbb diákkal, aki mindig hibátlanul tudja minden leczkéljét és kifogástalanul készíti el dolgozatait. Bogarakból, növényekből egész gyűjteményei voltak s ezeket nagy kedvvel vizsgálgatta, tanulmányozta.

— Azt hiszem, idővel jeles természetűd lesz belőle, mondá egyik tanár a Sándor apjának, aki persze örömmel hallotta ezt.

Hallotta Sándor is és büszke volt e dicséretre, aztán még buzgóbban iparkodott, hogy meg is érdemelje.

Ez mind nagyon szépen és helyesen volt így, csak hogy egy kis hiba csuszott a dologba. A kitünő diák lassanként nagyon is érezte az ő kitünőségét, sőt tanuló társaival is éreztette, mivel hogy ezek, mi

tagadás, nem versenyezhettek ő vele, már legalább az iskolában. Künn a játszótéren, ... no, ott már akadt, aki erősebb is ügyesebb is volt; de itt meg Sándor nem kívánt versenyezni.

— Okosabban is el tudom én az időmet tölteni, mint efféle hiába való játékkal, mondogatta fog-hegyről s nem igen ment, ha hívták.

Egy szó, mint száz: annyira különbnek tartotta magát, hogy csak úgy fél-vállról beszélt a nálánál gyöngébb diákokkal, azaz körül-belül mindenkivel. Ilyen formán pedig nem igen lehet jó barátokra szert tenni.

Ezt azonban nem bánta, azért mégis csak ő volt a legkitünőbb diák, őt irigyelte mindenki, egészen addig a szomorú napig, amely nagy betegen döntötte ágyba. Hetekig gyötörte a veszedelmes nyavalya s az orvos tudománya, a jó anya gondozása csak nagy nehezen bírták megmenteni. De most végre már lábadozott.

Szinte bizony sajnálta. Ameddig nagy betegen feküdt, addig ... no, addig sem mire sem gondolt, semmi sem köllött neki, tehetetlenül feküdt; de most már fenn jár, ide-oda ögyeleg a szobákban és unatkozik irgalmatlanul. Néha olyan formát is gondolt, hogy jó volna, ha egyik-másik pajtás ellátogatna hozzá; igen, de hát nincs olyan pajtása. Tudják a tanuló társai, hogy nem sokat törődik velök, nem szereti az ő hiába való játékaikat, hát biz' azok rá sem nyitották az ajtót.

— Nem is bánom ... néhány nap mulva már teljesen felgyógyulok, aztán újra dolgaim után láthatok.

Erősödött is gyorsan, már ki is járhatott, de aztán mégis másképp történt, mint

ahogy
hogy
teljesen
hogy
Mátrán
nagyon
rokon

»M
»Es a
mulat
kem.«

Sár
fintor
annyi
magá
saját
Es, h
nevet

Szo
ment
orvos
ha re
érezte
külön
bágy
unah
hát
az il
már

Eg
sen
jával
Mily
a ba
volt
nagy
hátr

H
lösen
maj

ahogy ő gondolta. Az orvos azt kívánta, hogy falura vigyék, jó levegőre, ott fog teljesen fölüdülni. Hamar el is határozták, hogy elviszik Klári néniékhez, akik a Mátrában gyönyörű hegyvidéken laknak és nagyon szívesen hívták is a beteg kis rokont.

»Majd föl hizlalják itt«, irta a néni. »És azt hiszem, unatkozni sem fog; elmulattatja az én három garabonczás gyermekem.«

Sándor ennek hallatára ugyancsak elfintorította az arcát. Már jobban volt annyira, hogy megint a réginek érezte magát, a kitünő diáknak, akinek még a saját osztályában sem akadt méltó pajtása. És, hogy még azok a falusi gyerkőczök... nevetséges!

Szó sincs róla, hogy nagyon szívesen ment volna; de maga is belátta, hogy az orvosnak talán van egy kis igaza. Mert ha reggelenként már meglehetősen erősnek érezte is magát, de néhány óra elteltével, különösen este felé mindig annyira elbágyadt, hogy alig állt a lábán. Szörnyen unalmas lesz ott falun; de ha ez segít, hát Isten neki! Okos ember megalkuszik az ilyen muló kellemetlenséggel. Ő pedig már csak okos ember.

Egy szép nyári napon tehát szerencsésen berobogott a kocsí Sándorral és mamájával a Klári néniék csinos portájára. Milyen szívesen látták, hogy örültek nekik a bácsi is, a néni is! Vége-hossza nem volt az ölekezésnek, kérdezősködésnek. Csak nagy sokára került rá a sor, hogy a néni hátra fordult.

Három gyermek állt ott, kissé szégyenlősen, elfogódottan: egy nagyocska fiu, majd nem akkora, mint Sándor; aztán egy

hét-nyolcz éves tömzsi vitéz; végre egy négy éves leányka. Szinte áhitattal bámultak a budapesti atyafira, a híres diákra. Mert a hire oda is elhatott. Sokszor emlegették példaképen Berczinek, a legnagyobb fiunak, aki, ha nem volt is éppen rossz tanuló, de biz' a játékot, mi türes-tagadás, kellemesebbnek találta a nehéz leckénél.

— Gyerekek, öleljétek meg unoka-testvértetek, szólt a néni. Sándorkám, ez itt Berczi... ez Jenőke... ez a kis buksi meg Ninuska. Remélem, jó barátok lesztek.

Sándor nagyon kegyesen, leereszkedő módon ölelte meg kis rokonait, olyan kicsinylő mosolygással, hogy ez Berczinek, aki nem esett a feje lágyára, fel is tünt; de mint házi urfi mégis nagyon nyájasan mondá:

— Nagy örömmel vártunk. Ha akarod, mindjárt körül vezetlek a házban, kertben... szép ám itt nálunk nagyon!

— Majd máskor. Most fáradt vagyok. No, hát engedték, hogy pihenjen.

A mama mindjárt másnap reggel haza utazott. Mielőtt kocsira ült, még beszélt egyről-másról Sándorral és biztatta: vigyan lesz itt a három kis rokonával.

— Ezekkel a tudatlan tacskókkal? szólt Sándor gunyos kicsinyléssel. Remélem, békében hagynak együgyü játékaikkal. Majd találok magamnak való mulatságot, gyűjtök növényeket, lepkét, bogarat, s talán akad itt valami ritkább állat is. Többet ér az, mint tiz ilyen kis filkó.

Ezt a hetyke beszédet pedig nem csak a mama hallotta. Berczi nem akart hallgatózni, igazán nem; de ott állt közel, hogy illedelmesen kéz-csókkal köszönjön el a távozó nénitől. Akarta, nem akarta: hallania kellett a Sándor szavait. Kissé bele

vörösödött. De nem szólt semmit. Mikor azonban a kocsi elrohogott, Berczi is sarkon fordult, kézen fogta Jenóké is, Ninuskát is és mind a hárman úgy elfutottak, hogy azt sem mondták: beföllegzett!

Sándor kissé meglepődve nézett utánok. Most, hogy a mama elutazott, mégis csak kegyesen szóba akart a kis tacsokkkal állani, ámbár persze csak kevés időre. Miért nem várják meg?

— Talán valami tervök van, meg akarnak lepni valamivel. Bizonyosan vissza térnek mindjárt.

Ott maradt tehát a tornáczon és várt. De biz' abba bele unhatott, mert már jó fél óra is eltelt, de a kis tacsók csak nem kerültek vissza.

(Vége következik.)

TAVASZI BOLDOGSÁG.

(Képpel a 341—345. lapokon.)

*Virul a rózsza,
Az erdő zeng,
Csapongva a kósza
Lepke leng.*

*Égbolt ivén
Úszik a felleg,
A tó vizén
Hab fodrai kelnek.*

*Oly édes a lég,
Oly illatos, enyhe,
Ah, annyi szép
Tűn a szemembe!*

*Tűn a szemembe,
Szemből ide,
A szívem kellős
Közepibe.*

ZAVARTALAN ÖRÖM.

(Képpel a czimlapon.)

NINCS itthon Karcsi. Az a pajkos garabonczás elment a pajtásaival; labdázna valahol a mezőn. Jól teszik, legalább Veronka is zavartalan örömet élvezhet. Az a gonosz Karcsi, ha itthon van, mindig aggatózik s évelődik.

Most nem zavarja semmi, senki; sorjába vehette kedveseit. Legelső természetesen a buba. Ezzel sok dolog, sok gond jár ám! Föl kell szépen öltöztetni, aztán megsétáltatni, mert a séta szükséges a jó egészséghez, ámbár Karcsi erősen vitatja, hogy az a buba még szebb és egészségesebb volna, ha örökké skatulyába pakolva tartaná. De hát ért is a fiu efféléhez! Nem biz' a. Még azt sem bírja megérteni, hogy nagy séta után pihenés köll a bubának. Le is fektette Veronka szépen a bubagyacskába, ahol csöndesen bóbiskol a kis kedves. Ez már rendben van.

De Nyuszika és Tapsika is kívánják részüket asszonykájok gondjaiból. Nekik is csak akkor van igazán jó dolguk, mikor egymaga van velök. Hiszen Karcsi sem éppen ellenségük, de olyan furesa módon tudja szeretetét nyilvánítani: fülön fogva emeli föl a kis házi nyulacskákat, megriasztja őket a Csupi kutyával és azon mulat, hogy ők szegények szepegnek.

Nem így szereti őket Veronka! Legelőször is pompás friss saláta-levelet hoz, eteti őket és mikor már úgy jól laktak, hogy még! — akkor gyöngéden dédelgeti hol az egyiket, hol a másikat. Most Nyuszika pihen az ölében s oly jól esik neki a szelid simogatás! A kosárba pislogva lesi Tapsika, mikor kerül ő sorra. Nem irigykedik; tudja, hogy majd csak sorra kerül ő is.

Zavartalan, csöndes örömben vannak együtt s mikor este Karcsi lihegve hirdeti, milyen jól mulatott, Veronka elégedetten mondja:

— De mégsem olyan jól, mint én!

NO É M I.

*Milyen tiszta és takaros!
Egy csöppet sem akaratos.
Egy kukkot sem ejt a szája,
Megható a csöndes bája.*

*Arany-haja dus csokorba,
Szalay van belé sodorva.
Szelid; szót is fogad szépen,
Vagy legalább — itt a képen.*

MAJÁLIS HŐSE.

(Képei a 349. lapon.)

SOK szép nap van az esztendőben, de talán mégis legszebb a jól sikerült majális napja.

— Nem csak talán, hanem bizonyosan, mondogatja Palika. Hogy ne volna legszebb, mikor ott vagyunk mindnyájan: fiuk, lányok vagy százan és nincs egyébre gondunk, mint hogy mentül jobban mulassunk. És hegyibe még dicsőséget és koszorut is aratunk.

Persze, arat, aki arat. Ez már csak annak jut, aki olyan ügyes és kemény vitéz, mint Palika. Tornában, játékokban mindig rajta volt, hogy ne mondhassák pipogya legénykének. Lám, van is haszna!

Sokféle játék volt a majálison, aztán nagy verseny is, amelynek bizony a fele sem volt tréfa. Nem csak futni köllött nagy darabon, hanem át is ugrani széles árkon, majd meg magas akadályon. A győztest dicsőség és koszoru várta s épp a Palika testvére, Annuska volt kiszemelve, hogy a győztest megkoszorozza.

— Szeretnék téged koszoruzni meg. Palikám! mondá Annuska. De sok nagyobb fiu fog versenyezni, te nem győzhetsz.

Nem? Majd megvállik. Meg is vált hamar. Nem rettent vissza Palika, sikra szállt a nagyobbakkal s fényesen elnyerte a koszorut.

Eljenzették, megdicsérték, örvendezett Annuska is. Palika pedig karon fogta őt, eliramodott vele a nagy sátor felé, ahol az öregek ültek.

— Hirt kell adnunk mamácskának, ő is örül majd, tudom. S nála hagyjuk a koszorut, hogy kár ne essék benne, épen kerüljön haza.

Aztán tovább folyt a vigság s mindenki elégedetten tért haza, de annyira senki sem, mint Palika, a majális hőse.

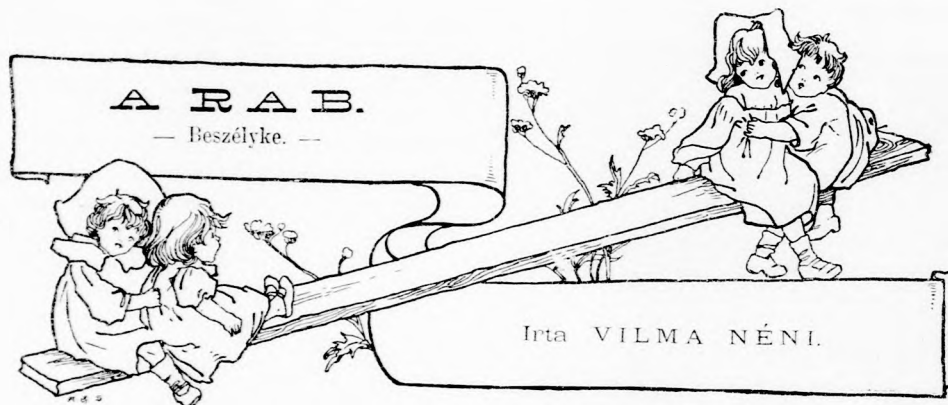
BETŰ-REJTVÉNYEK.

e	k
ius	ró

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Virág-csokor“.

Elbeszélések és költemények. Emlékkül jó gyermekeknek gyűjtötte **Füssy Tamás**. Színes táblába kötve.

NAPSUGARAS gyönyörű nyári napon ülték meg a király legnagyobbik fiának, a trón örökösének születése napját. Élete tizenegyedik esztendejét töltötte be s boldogan lépett be a tizenkettedikbe! Ébredésekor a legédesebb anyai csók köszöntötte és miként a magas égről a fényes nap, úgy mosolygott le a szerencse is rája.

Terített asztalhoz vezették, melyen a legpompásabb ajándékok voltak kirakva, amit csak fiúnak, akár ha királyfinak is a szíve kívánhat, amiről csak legédesebb álmaiban álmodozhat.

— Oh anyám! szólt a királyfi a királynéhoz. Mily boldog vagyok!

S a királyné hévvel ölelte karjaiba. Szemében úgy csillogott az örvendező meghatottság könye, mint ha a királyfi ezzel a nyilatkozatával teljesen boldoggá tette volna.

— Pedig ez még nem is minden, kedves fiam, szólt aztán mosolyogva. Atyád nem volt bizonyos felőle, valjon eltaláltuk-e minden kívánságodat, tehát azt izeni, hogy még *egy* kívánságod betöltését kérheted.

Most országos dolgokról tanácskozik; de mihelyt a tanácsnak vége lesz, bemehetsz hozzá, hogy tudtára add a kívánságodat.

— Oh mily jó az én drága atyám! kiáltott föl boldogan a királyfi. De igazán nem is tudom, hogy mit kívánjak még?

Mit is kívánjon? Talán nagy utazást a napkeleti országokba? Vagy szép vitorlás hajót? Vagy talán — mert eddig csak egy szinte tulságosan jámbor poni-lovacskán lovagolhatott — talán egy szép tüzes arab paripát?

Jól meg kell gondolni. A királyfi végre abban állapotott meg, hogy tanácsot kér a nevelőjétől, ne hogy úgy járjon, mint azok a mesebeli hebehurgya emberek a kolbásszal. Azonnal föl is kereste a nevelőt; elmondta neki, mennyi és milyen pompás ajándékokat kapott és hogy még egy kívánságot nyilváníthat, királyi atyja teljesíteni fogja.

— Nem vagyok-e boldog, végzé szavait hogy annyi gyönyörű holmit kaptam?

— Kétségkívül, fenséges herczeg, felelé a nevelő. Ám de a szép s értékes holmik, melyeket birunk, nem tesznek oly igazán

boldoggá és függetlenné, mint az, ami belsőleg magunk vagyunk. Amit birunk, mindent el is veszthetünk; de bensőnktől — attól, ami vagyunk, senki sem foszthat meg. Nagyon jól meg köll tehát fontolnunk azt az egy kívánságot és nem csupán az észről, hanem a szívtől is köll tanácsot kérnünk. Mert effélékben mindig a szív tud leghamarább és legjobb tanácsot. Mindenek előtt azonban szeretném elmondani, mit kívánt az édes anyjától egy fiu, aki épp tegnap ülte a születése napját. Igaz, hogy olyan formán cselekedett, mint azok a mesebeli emberek, akiknek végre az lett az egyedüli kívánságuk, hogy megszabaduljanak a kolbásztól, amelyet kívántak. És mégis azt kell mondanom, hogy jól cselekedett. Elbeszéljem a történetkét, fenséges herczegem?

— Hogy ne? Nagyon kérem! Bizonyosan érdekes és talán még hasznomra is lesz, hogy jól megválasszam a kívánságomat.

— No's tehát, annak a fiunak, kit magam is jól ösmerek, nem volt olyan vidám születés-napja mint fenségednek, herczegem. Őt is szerető anya köszöntötte ugyan gyöngéd csókjaival és ajándékol az adta neki, ami után a fiu már régóta hön vágyakozott s amit a jó anya áldozatok, nélkülözések árán szerzett meg. Mert a szegény asszony kora hajnaltól, késő estig dolgozni kénytelen, hogy magának és fiának a minden-napi kenyeret megkeresse. Kendővel letakarva állt az ajándék-tárgy az asztalon. Az anya leemelte a kendőt s szép kalitka tünt elő, benne pedig csicsergve ugrádozó dalos madárka.

A fiu, mikor a madárkát megpillantotta, boldogan ugrott édes anyjának a nyakába és forró csókok özönével köszönte meg régi

vágya teljesítését. Öröme kitörésének csillapultával azonban kérdé:

— Hát édes apámtól nem jött levél? És még ma sem tér haza utazásából?

Az anya elfordult, hogy kicsorduló könnyeit rejtessen.

— Anyám, édes jó anyám, mondd meg már végre az igazat! könyörgött a fiu. Hiszen már rég gyanitom én, hogy apámat valami szerencsétlenség érte, talán soha sem is tér többé vissza!

Anyja a fejét rázta.

— Isten mentsen attól! sohajtá.

— Oh anyám, de én bizonyosan tudom, hogy valami szerencsétlenség ért bennünket! Éjjel, mikor azt hiszed, hogy alszom, jól hallom én az elfojtott zokogásodat; azt is látom, hogy tanuló társaim, ha közéjük lépek, sajátságos pillantásokat váltanak, össze sugnak. Hát mind-hiába akarod előttem még tovább is titkolni a szerencsétlenségünket.

— Jól van, fiam! Elmondok neked mindent, ha megigéred, hogy ezen túl még buzgóbban fogsz arra törekedni, hogy szegény atyádnak öröme teljék benned.

— Igen is, jó anyám, szentül fogadom!

— No's, tehát tudd meg, hogy atyád mint rab fogságban senyved. Nem valami csuf büntettet követett el, hanem országos dolgokban való magatartásával zuditotta fejére a király haragját. Elfogták és már fél esztendeje, hogy börtönben raboskodik!

A fiu halott-halvány lett, aztán zokogva borult édes anyja keblére. A szegény asszony most már sajnálta, hogy megmondta neki az igazat, mert im egyszeriben vége lett a fiu minden vidámságának, eltiint arczáról az üde pirosság. Szótlanul, szomoruan bámult maga elé.

Anyja, hogy fölviditsa, így szólt:

— Tudod-e, fiacskám, hogy még kívánhatsz valamit? Máskor mindig két ajándékot kaptál, tőlem és atyádtól. Most hát gondold meg, mi volna még a kívánságod, miben telnék leginkább örömed?

A fiu egy kis ideig gondolkozott, aztán megszólalt:

— Anyáskám, azt kérem: engedd meg, hogy szabadon bocsáthassam ezt a madárkát, melyet most ajándékoztál!

— Hogyan, fiam! A madárkát, mely után oly rég kívánoztál?

— Oh, hogy telhetne örömöm a rab-madárban, mikor tudom, hogy rab az én édes jó atyám is! Tán oda röpül ez a madárka a börtön ablakára és fölvidítja dalával szegény rabatyámat.

Az anya meghatótan egyezett bele fia kívánságába. A szabaddá lett madár a következő perczben már boldogan szárnyalt magasan a levegőben.

Ilyképen teljesült a fiunak mind a két kíván-

TAVASZI BOLDOGSÁG (Lásd a 340. lapon.)

sága és jobban örült, mikor a madárkát elröpülni látta, mint amidőn még rabnak láthatta.

— No's, fenséges herczegem, végzé szavait a nevelő, akar-e a szivétől is tanácsot kérni, hogy milyen kívánsággal lépjen királyi atyja színe elé?

— Igen is, már tudom, mi lesz a kívánságom! felelt a királyfi. Azt fogom kérni, hogy királyi atyám kegyelmezzen meg annak a szegény rab apának, aki fölött jó fia annyira szomorkodik.

A király készséggel teljesítette fia nemes kívánságát, a rab kegyelmet kapott, amit példás viseletével már különben is kiérdemelt.

A királyfi pedig édes meglepedést érzett szívében. Sem vitorlás hajó, sem arab paripa nem szerzett volna neki oly benső örömet, mint az, mikor elképzelte, hogy a szabaddá lett rab és szerető fia a viszontlátásnál mily boldogan ölelkeznek össze.

AZ ARANY-SZOBOR KISASSZONY.

— Mese, képpel. —

Azt azt én nem tudom, hol volt; azt sem, hogy mikor volt. De annyi bizonyos, hogy az Óperenciás tengeren túl, a vig jó kis manók szomszédságában, volt egyszer egy gazda-ember, annak meg volt egy szép és kedves leánya, Zsuzsika. Gazdagok sem voltak, szegények sem voltak, de mindig akadt mit aprítani a tejbe: ha kalács nem, hát kenyér.

Már pedig akinek étvágya van, annak a kenyér is jó, ha kalács nincs. Élhettek hát vigan és békességesen.

Éltek is, azaz élhettek volna, ha gazd' uramnak sokszor nem motoszkál a fejében az a gondolat, hogy sokkal jobb volna, ha neki sokkal több pénzé volna és mindig kalácson meg pulyka-pecsenyén élne. No, utóvégre ez nem olyan öreg hiba, mert hiszen sok embernek van annyi esze, hogy szereti a kalácsot meg a pulyka-pecsenyét. Inkább talán ott volt a hiba, hogy ott laktak közel a kis manók szomszédságában. Ámbár ez sem bizonyos, mert a vig jó kis manók nem bántottak senkit, aki nem zavarta őket az ő játékaikban.

De az már mégis bizonyos, hogy a kettő együtt öreg hiba volt. Persze, ki nem találnátok, hogy miért. Ne is törjétek rajta a fejeteket, mikor ugy is elmondom.

Ugy esett az meg, hogy egy szép nyári este Zsuzsika ott sétált az apjával az erdőben. Rájok esteledett, de nem törődtek vele, mert elő bukkant a fényes teli hold, megvilágította az utat, ámbár hogy ezt még sötétben is megtalálták volna, annyira ismerték a járást. Farkasnak, medvének hire sem volt a környéken, hát nem volt mitől félniök.

Nem is félt még Zsuzsika sem, pedig az ilyen leány-féle rendszeren nem nagy vitéz a homályos erdőben. Annyira nem félt, hogy mikor egyszerre csak valami neszt hallott oldalt a bokrok mögül, oda sietett, hogy lássa mi van ott. Meg is látta és eleinte nagyot akart nevetni; de aztán mást gondolt.

— Megálljatok csak, majd én is játszom veletek és megtréfállak.

Mert játszottak ott, még pedig kicsoda? Egy vig képü, bár ősz szakálu vén manócska, meg egy nagy patkány. Most éppen abban mesterkedtek, hogy a patkány álljon szépen két lábon és vágjon nyájas pofát, mert a vén manó lefotografálja. (Lásd a képet a 348. lapon.)

— Tudod, kedves barátom, illik, hogy emlékem legyen téled, szólt a vén manó. Felséges atyád, a patkány- király, rám bizott, hogy kineveljelek. Ezt böcsülettel meg is cselekedtem. Most haza mégy s átveszed öreg atyádtól az uralkodást, ez pedig sok

bajjal jár, nem fogsz ráérni a sétifikálásra. Vagy látlak valaha, vagy soha. Hát legalább lesz rólad fotografiám.

De biz' a fotográfia nem készült el, mert Zsuzsika pajkos kedvvel egyszerre csak rájok borította a kötenyét és lefogta őket.

— Édes apám, nézze csak, mit fogtam!

Mikor apja oda ért, a kis manó javában sivalkodott és könyörgött:

— Jaj no! Bocssás! Jaj, megfulok! Oh, oh! Hogy ilyen csuful kellett járnom!

Mikor gazd' uram megtudta, ki az, mi az? — hirtelen megvillant az eszében valami. Ravaszul mosolygott és így szólt:

— Add csak ide, leányom. Majd én beszélek a fejökkel.

— Jaj no! sivalkodott a manó. Ne tréfálgj már! Elég volt, bocssás!

— Nem oda! Buda, manócskám! Ilyen fogás nem minden bokorban akad. Ha jót akarsz magadnak, alkudjunk meg!

— Mit alkudjunk? Nem vagyok adósod semmivel.

— Dehogy nem! Foglyaim vagytok mind a ketten, hát váltságot kívánok. Van neked aranyad, tudom én azt.

— Jól van no, hát adok akkora darab aranyat, amekkora én magam vagyok, meg a patkány királyfi barátom, mondá a manó.

— Jaj, barátocskám, annyival el sem kezdem. Nagyon csöpp jószágok vagytok ti mind a ketten.

— Legyen hát akkora, mint amilyen te vagy.

— No, ez már valami. Én testvérek közt is nyomok másfél mázsát. Hát hogy lásd, milyen emberséges emberrel van dolgod, egyelőre beérem ennyivel. Hol az az arany?

— Mire haza érsz, ott lesz a szobádban. No bocssás szaporán, hadd lássak utána!

— Ugyan ugy-e? Nagy kópé vagy te, manócskám, de nekem is benőtt már a fejem lágya. Ha elbocsátlak, üthetem bottal a nyomodat, de még a másfél mázsa aranyét is.

— Amit manó ígér, azt be is váltja. De ha nem bizol, hát nálad hagyom zálogban a patkány királyfit. Ezt az apja az én böcsületemre bizta, be köll számolnom vele. Otthon találod az aranyat, aztán szabadon bocsátod a foglyot.

— No, nem bánom. De ott legyen az arany és hija ne legyen, mert különben a macskám peccenyéje lesz a patkány királyfi!

Amint haza ért, már ott találta a tömérédek aranyat. Inkább még több volt, mint kevesebb.

— Most már kiadhatjuk a zálogot, szólt Zsuzsika vigan.

— Van eszemben! felelt az apja. Jó hasznát vehetem én még annak.

— De a manócska várja! mondá a jószívü Zsuzsika.

— Minek volt olyan ostoba? Hehehe! Szemesnek áll a világ. Tul jártam az eszén.

Erős aczél rácsos ketreccet csináltatott, abba dugta a patkány királyfit, jól is tartotta de ki nem eresztette.

Most már aztán volt kalács, pulyka-peccenyé, éltek vigan, nagy pompában. Hét vármegyében, de bizony a fél országban sem volt olyan kincses dus ember. Selyemben bársonyban járt Zsuzsika, grófok, bárók kérték feleségül de az apja nem adta.

— Szóba sem állunk mással, mint a fiatal királlyal, mondá.

Mert az ország fiatal királya házasodni készült. Csak hogy nagy hiba volt a dolgában. Az udvari bölcstájosok kimondták, hogy csak az lehet a király felesége, akinek

nem csak arany haja van, hanem lelke-teste tiszta szín arany a lába kis ujjától a feje bubjáig.

Csóválták a fejüket az emberek. Már ugyan hol kerüljön ilyen aranyból való kisasszony? Nincs, nem is volt, nem is lesz olyan soha a világon!

— De bizony lesz, szolt Zsuzsikához az apja. Még pedig te leszel az!

Nevetett Zsuzsika, de a furfangos öreg tudta mit beszél. Hold-világos este kísért

oda, ahol a manócskát és a patkány királyfit elfogták.

— Jöjj elő, manócska! Ha meg akarsz szabadítani a rab királyfidat, megalkudhatunk.

Iziben elő termett a manócska. Nagyon boszus volt.

— Mit akarsz? Csuffá tettel, nem állhatok veled többé szóba.

— Ahogy tetszik. Akkor nem hizlalom tovább a patkányodat, hanem megetetem

... ÁLLJON KÉT LÁBON ÉS VÁGJON NYÁJAS POFÁT. (Lásd a 346. lapon.)

a macskával. Pedig módot akartam neked nyújtani, hogy kiválthasd.

— Jól van no! Mi volna az ára?

— Az, hogy a lányomból csinálj arany kisasszonyt, mert a mi fiatal királyunk ilyet akar feleségül.

A manócska nagyon vakargatta az ősz szakálát, de végre így szolt:

— Nagyon nehéz feladat, de ha muszáj, hát megpróbálom. Szükséges azonban, hogy Zsuzsika három esztendeig és három

napig nálam legyen. Minden esztendőben egyszer, ezen a napon és ebben az órában itt ezen a helyen beszélhetsz velem. Három esztendő és három nap múlva vissza adom neked mint arany kisasszonyt, ha te vissza adod nekem a patkány királyfit.

— Áll az alku!

Zsuzsikának, mikor megtudta, nem igen tetszett az alku. Ő nagyon meg volt a maga mivoltával elégedve úgy, ahogy volt. Ki tudja, milyen lesz az az aranyos állapot?

— Jó lesz, pompás lesz! biztatta az apja. Világ csodája leszel és hozzá még királyné. Én pedig a király ipja, a leg hatalmasabb ember az országban. Akarod, nem akarod, ennek meg köll lenni!

Fogta Zsuzsikát, elvitte a manónak, nem is látta egy álló esztendeig.

Egy esztendő leteltével pontosan megjelent a kitüzött helyen. Zsuzsika már ott várta. Egy kicsit már arany sárgás volt a színe, a haja meg valóságos tiszta arany szá-lakból való. De nem valami nagyon vognak lát-szott, inkább könyörgőleg szólt:

— Jaj, édes apám, nem jó lesz ez! Még nem késő, hozd el a manócskának a zálogot és vigy engemet haza!

— Hát még! förmedt rá az apja. Látom, jól haladsz. Meglesz, amit akarok: vöm uram lesz a király.

És elégedetten tért haza.

Megint egy esztendővel később újra látta Zsuzsikát, akinek most már orra, füle ujjá ragyogó csengő arany volt. Most még inkább könyörgött:

— Nem jó lesz, édes apám! De még vissza lehet csinálni, ha most mindjárt kicserélsz a patkány királyfival.

— Van eszemben! Majd a három esztendő és három nap leteltével, amikor olyan-nak kaplak vissza, amilyennek kívántalak.

No, hát a három esztendő és három nap leteltével vissza kapta. Most már nem akarta rászedni a manócskát, vitte neki a zálogban tartott patkány királyfit.

— Nem lesz már szükségem reá, egy hét múlva vöm uram lesz a király.

A manócska már ott várta, a földön fekvő Zsuzsika mellett guggolva. Átvette a patkány királyfit.

— Itt az aranyos leányod, haza viheted.

Ezzel sarkon fordult, el is tűnt.

— No, leányom,

kelj föl, megyünk haza. Holnap pedig viszlek a királyi palotába, bemutatlak.

De Zsuzsika csak nem mozdult.

— Kelj föl már no! Majd heverézhetsz otthon, meg királyné korodban.

Hogy Zsuzsika megint csak nem mozdult, türelmetlenül hajolt le hozzája. Látta,

MAJÁLIS HÖSE. (Lásd a 341. lapon.)

hogy a szája mozog, de hangot nem ad, a szemeiből pedig sűrű könnyek pörögnek végig ragyogó arany sárga orcáján.

— Mi a hiba? Beteg vagy? Hol fáj?

Megfogta a kezét, de ijedten szökött vissza. Mint ha kemény, hideg érzet tapintott volna. De hiszen, igaz! — úgy kell annak lenni, az volt kikötve. A manócska pontosan teljesítette, amire vállalkozott. Tiszta szín-arany volt Zsuzsika a lába kis ujjától a feje bubjáig. Csak hogy így aztán merev is volt, mint az ércz szobor, épp csak a szeme, szája mozgott egy kicsit, jelül, hogy él. Vakarta egy kicsit a füle tövét az apja.

— Hm! Persze! Hm, hm! Furcsa, furcsa! De ha a király táltosai így kívánták, hát az ő dolguk. Én mégis elérem a célotomat, vöm uram lesz a király.

Fölnyalábolta a földről Zsuzsikát és haza cipelte. Bizony alig birta. Ekkora arany kisasszony nyom ám valamicskét. Otthon lefektette s ahogy fektette, Zsuzsika úgy maradt mozdulatlanul. Csak a tekintete vált egyre szomorubbra, apja már nem is mert oda pillantani feléje.

— Ne busulj no! Hiszen persze . . . nem lehet mulatságos az ilyen szobor-állapot. De ha így kívánják! Királyné leszel és az udvari táltosok akkor majd bizonyosan segítenek a bajon.

Másnap bevitte arany szobor kisasszony leányát a királyi palotába, diadalmasan hirdetve, hogy hozza a királynét.

Elő jött a fiatal király a tudós táltosai-val. Megbámulták a csoda arany szobor kisasszonyt, de aztán, ó rettentő! . . . a főfő-táltos így szólt:

— Bizony csoda ez az élő arany szobor. De minek hoztad ide, jó ember? Csak nem

gondolod, hogy királyné lehessen az ilyen mozdulatlan ércz bábu?

— De hiszen azt kívántátok . . .

— Dehogy, dehogy! Rosszul értetted. Szavunknak az az értelme, hogy lélekben-testben a legesekélyebb makula nélkül való legyen, mint a szín-arany, aki a királynénk akar lenni. Vidd haza az arany kisasszony leányodat.

Mint ha az egekből zuhant volna le, úgy össze törve tért a csalódott ember haza. Hát nem lett veje ura a király! A helyett itt van az arany szoborrá lett leánya, egyetlen gyermeke, aki oly halálosan bús tekintettel néz reá. Mit csináljon vele? Mily szörnyű, hogy arannyá lett! Élő szobor!

Nem volt sem éjjele, sem nappala. Majd meghasadt a szive, ha Zsuzsikára nézett; aztán vádolta maga-magát.

— Az a manócska rettenetes boszút állt, amiért megsarcoltam, meg is csaltam . . . Tudta ő mit csinál . . . Zsuzsika is tudta, azért könyörgött. Ha valaki, a manó segíthet. Megkérlelem, talán irgalmas lesz.

Sietett az erdőbe, meg is találta a manót, aki így szólt:

— Te nem érdemled, hogy megszánjalak, de az a Zsuzsika nem éppen rossz leány. Hozdd el és három esztendő, meg három nap múlva jőjj ide. Akkor majd meglátom, mit csinállok.

Elvitte Zsuzsikát az apja, átadta a manónak. Aztán három esztendőig és három napig kínos aggodásban töltötte a napokat. Végre valahára letelt az idő, elmehetett a kitűzött helyre. Ott volt Zsuzsika, üde pirosan, elevenen, vigan, mint hajdan, már nem arany szobor, hanem csak olyan leányka, mint a többi. Apja örvendve

akarta karjaiba ölelni, de majd bele zuhant egy széles és feneketlen árokba, mely közte és Zsuzsika közt volt.

— Nem oda Buda, barátocskám! szólt a manócska. Ha a leányodat akarod, alkudjunk meg.

— Szólj, mit kívánsz! Mindent megteszek! felelt az elbusult ember.

— Nem kívánok én tőled semmi áldozatot. Csak azt a kincset hozd szépen vissza, de egy fillérig ám, amit tőlem kicsikartál. Ha nem akarod vissza hozni, tartsd meg, én pedig megtartom Zsuzsikát és vissza csinálom arany szobornak, aztán elviheted.

— Nem, nem! Inkább vissza adok mindent.

Vissza adta, így aztán Zsuzsikát is vissza kapta elevenen.

A régi szerény házukba tértek vissza, ahol megint csak kenyeret aprítottak a tejbe, ha kalács nem volt. Zsuzsika jobb szerette ezt, mint az arany szobros állapotot s apja is azt mondta:

— Jól van no! Magam sem bánom. Jobb a böcsületes kenyér, mint az igaztalan kalács.

És azontul vidáman és békességben éldegéltek.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVIII. köt. 20-ik szá-
mában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Hirlap

Helyesen fejtették meg: Szilágyi Ernő, Wirth Margit és Sári, Leipniker Ilonka és Matyika, Scheiber Etelka, Szinyei-Merse Jenő, Chapó Irma és Margit, Sárkány Magdolna, Rozsnyay Sárika és Lilike, Neoschil Antal, Hirsch testvérek, Tolnai Pál, Müller Ilonka, Szontágh Antonia és Kató, Löwensohn Margit, Návay Pali, Bedő Ilona, Szüts Gizella és Ilus, Kövesi Jenő, Gáspár Géza, Sziklay Vera, Vörösmarthy Ilona és Ida, Loránt Ella (Pompásan tudod a francia ronde-írást! F. b.) Jurenák Gizi, Máder Hedvig és Emma, Vágó Irén, Mocsy Juliska, Dobay Erzsike, Bretschneider Gyula, Stern Jolán és Birike, Vay László, Fogarassy Kató, Schleiminger Pista, Biró Bözsike, Robitsek Magda, Sidlauer Lenke, Rozsoss Károly, Buday Erzsike, Thaly Florence, Abeles Marianne, Vámosy Loránt, ifj. Holl Ernő, Vásárhelyi Pali (A te írásod? F. b.), Veres László, Fischer Péter és Pál, Szmrecsányi Máli, Kovács Emilia, Nyomárkay Annuska, Bayer Anti, Kazy Livia, Naschitz Gyuri, ifj. Juresek Viktorka, Föllinus Kornél, Homolka Mariska, Romeiser Márta és Jolánka, Eszterházy Erzsébet, Kazy Péter, Sier Frigyes, Zaicz Gusztó, Lengyel Margit és Kálmán, Tichy Kálmán, Weicher Géza (A növendék maga írjon! F. b.), Büben Aladár, Fischer Kornél és Emil, Jeszenszky Miklós, Neumann Lily, Spányi Margit, Weisz Anikó, Keresztfalvy Ilona, Görgey Elly, Starzsinszky Ferencz és István, Mátyás Mariska és Margit, Neufeld Bernát, Steiner Olga, Leo, Dezső és Miska, Szabó Mariska, Gyika Marianne és Alice, Jákó Margit és Miczike, Weizkopf Aranka, Elza és Lenke, Rickl Ilona, Krajcsovic Ottó, Schik Ilonka, Házy Irén és Juliska (Ha valamely szám nem érkezik el hozzátok, ami csak postai tévedésből eredhet: levelező lapon értesítsétek a kiadó-hivatalt s ez azonnal megküldi az elmaradt számot, nem kell kölcsön kéregetnetek; de meg, ha ezt nem teszitek, hiányos lesz a példányotok. Vagy talán nem is őríztek meg? F. b.), Szent-Iványi Ella és Marianne, Andreánszky Pisti, Oltványi Márta, Somogyi Anna, Zombori Böske, Merlin Alice, Győry Sarolta, Schill Laczi, Surányi János, Forster Jolánka, Geszner Olgicza, Biró Jolán, Vész Andrea, Kossaczky Gyula, Térfy Marianna, Jeszenszky Leo és Gerő, Szántó Olga és Ernő, Giller Zoltán, Pap Lilike, Hauer Dóra, Lorsy Móríc, Falcione Heléna, Seyler Károly és Lajos, Eberhardt Valter, Hefty Mariska, Materni Rózsika és Margit, Herczel Heddy, Smaregla Mariska és Béla, Kiss Margit, Brunner Margit, Andrényi István, Kummerer Paula, Csia Erzsike, Bardossy Margit és Laczika, Wittenberg Juliska,

Kovács Ferencz, Wetain (?) Ferike, Szántó István, Wurm Betty, Péterfy Vilma, ifj. Székely István, Endreffy Vilma, May Imre, Laukó Sári, Somogyi Margit, Pungur Béla, Kovács Bella és Géza, Badics Gizella.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Sárkány Magdolna, Győrött*, kinek a jutalom-könyvet (*»Czirmos czicza naplójából«*, elbeszélések gyermekek számára, számos képpel, diszes angol vászon-kötésben, a *»Forgó bácsi könyvtára«* című sorozat egyik önálló kötete), a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»KIS LAP«* LVIII. köt. 19-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Pap Lilike, Háy Irén és Juliska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Sziunyei Otmár. Mi okon »méltóságos-urazok« te engem? Nem vagyok én se püspök, sem gróf. Beérem én a »kedves Forgó bácsi« megszólítással. — **Kovács Ferencz.** Bemutatkozásodnak örvendek, gondos írásodban kedvem tellett. — **Kövér Miczi.** A »lemez« szónak német jelentése »die Platte«. Sik lapot értünk rajta. Feladványodat besoroznám, ha a *cs-t egy* betűnek vetted volna. — **Ebersz Kornél.** Még mindig tökéletlen. A feladott mondatot, mint említém, teljesen ki köll meríteni. Miért rekesztetted hát ki a sorból a következőket: *kelet, sár, kár, más, sás, kúka, sóska, terem, kellem* s még egy csomó mást? Csak keresgélj s találsz. Ha így kibővítvé küldöd be a maga teljességében, *előbb* a számokat ird fel s *utánuk* a jelentést. — **Wittenberg Juliska.** Ugy van, amint Ilona néni mondta. Az a kis arczkép elfogyott. Új sort kell csináltatnom s akkor küldök belőle örömet. — **Graeff Istv.** Örvendő tudomásul veszem fölépülétek híret. — **Lipsey Klarika.** Azt kérde: a »Sárkány-rend nagymestere« állitmány-e vagy csak össze tett főnév? Megvallom: kérdéset nem értem egészen. Ha azt mondom, hogy valaki valaminek a valamije: ez tudtommal állitmány. »Sárkány-rend« s »nagy mester« pedig összetett szók. Meg vagy-e nyugodva. — **Szmrecsányi Máli.** Nem sokára teljesül kívánságod. — **Szüts testv.** A tréfás kérdések nagyon ismeretesek. A kétféle írásról nem tudhatom ki melyiké. Aki az írására véleményt vár, az telhetőleg szép írásra törekszik. — **Vámossy Lorant.** Szerdán este 7—8 ó. k. szívesen látlak. — **Domby Béla.** *Auto* görög szó s jelentése *egymaga*. A *mobil* szót ismerhetnéd a latinból. Azt teszi, hogy *mozgó*. Már most össze kapcsolva a kettőt, nem lesz nehéz rátérni, az *automobil* szón mit köll értened. A versikéd pedig nagyon silány. Mulatságból irogathatsz össze amolyan *klapáncziá-*

kat, de ezek közölhető vers-számba még nem mehetnek. — **Kovács Bertuska.** Fordulj az Athenaeum *könyv-kiadó* hivatalához. Az kérdre beküldi neked a lajstromot, melyben a szebbnél-szebb ifjusági olvasmányok meg vannak nevezve és mindegyiknek az ára is fel van tüntetve. — **Hunyady Ferencz.** Sok-évi szerkesztői pályámon te vagy az első *öt éves* gyermek, akitől levelet kapok. Az igaz, hogy öreg betűt vetni még nem tudsz. De a kis betűkkel is olyan takaros írást tudsz, hogy örvendő csodálkozásomat habozás nélkül nyilvánítom fölötte. Rosszsont Ferke csakugyan berukkolt már s kézírata már a művésznél van, hogy szokása szerint csinos képeket rajzoljon melléje. — **Endreffy Vilma.** Csinos, érett írásod s rejtvényeid ügyes szerkezete nem II-od, de akár VI-od osztályu tanulóknak is becsületére válna. Természetes, hogy legott besoroztam. — **Heftý Mariska.** Nekem te csak magyar levelet írj. Ezzel szerzel nekem örömet. — **Wurm Betty.** A *kefirt* ló- vagy számár-tejből erjesztik a tatárok. Kellemes, hűsítő, savanyás ital, mint a czi-bere, zsendicze. Mell-betegnek fölöttebb ajánlatos. — **Szabó Mariska.** Arra kérsz, »ne haragudjam, hogy olyan csunyan írsz«. Ha nem volnék meggyőződve őszinteségedről, azt köllene hinnem, hogy a te panaszkodásod voltaképen dicsekedés, mert írásod csinos. Azóta Aladárék sorsa felől meg vagy nyugtatva. — **Neufeld Bernát.** A rejtvényed szabatos: de végre is: rejtvénybe oly nevet, dolgot, mondást foglalj, amely minden olvasó társadat érdekli. A nagygeresi kerékgyártóval pedig, bár milyen emberséges kézműves is, nem igen törődnek. — **Merlin Alice.** A csepp Mariskát ölelem s az ő kis nénjét is. A rejtvények nagy részét olvasó társaid küldik be. Némelyik közülök olyan fogókat, hogy még a felnőtt embert is megizasztják. — **Biró Jolán.** Mind ismered már azokat a darabokat, melyek a *»Forgó bácsi színháza«* című gyűjteményes munka két kötetében foglaltatnak? Különböben nem sokára teljesezésbe megy kívánságod. — **Kovács Bertuska.** A kérdettnék lakó-helye Poroszló (Heves vmgy.) Takaros leveleddel megörvendeztetted. — **Máder testv.** Hol maradt a rejtvények megfejtése? Nekem azok kihüvelyezésére nincs érkezésem. Ha újból bekülditek: a csillag-rejtvény sarkain lévő betűket *érthetően* írjátok oda a csillag egyes ágainak hegyére. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Kovács Bertuska (Tasnád-Szántó) a hozzá intézett képes lev. lapokat örömet viszonzozza hasonlókka.

F. b.

